



Warszawa, 5 grudnia 2024 r.

DKO-IV.054.155.2024

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPE.	2024 -12- 12
ZAL. ....	NR .....

Pan

**Marcin Wiącek**

Rzecznik Praw Obywatelskich

w odpowiedzi na pismo z 24 października 2024 r., VII.613.1.2023.JRO informujące o skargach obywateli na zakazy wstępu publiczności na posiedzenia i rozprawy sądowe ustanawiane przez niektórych prezesów sądów oraz zawierające prośbę o rozważenie – we współpracy z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji – wprowadzenia mechanizmu szybkiego reagowania komendantów wojewódzkich na szczególne zagrożenia dla spokoju i porządku w sądach objętych ich właściwością, uprzejmie wskazuję, co następuje.

Prawo uczestniczenia publiczności w posiedzeniu jawnym jest jedną z elementarnych zasad i gwarancji konstytucyjnych. Wyłączenie jawności rozprawy, zgodnie z art. 45 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. poz. 483, z późn. zm.) może nastąpić ze względu na moralność, bezpieczeństwo państwa i porządek publiczny oraz ze względu na ochronę życia prywatnego stron lub inny ważny interes prywatny.

Zasada jawności postępowania sądowego i wyjątki od tej zasady znajdują uszczegółowienie w przepisach ustawowych. Jednym z takich przepisów jest

art. 54 § 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334) stanowiący, że prezes sądu może zarządzić stosowanie środków zapewniających bezpieczeństwo w budynkach sądów oraz zapobiegających naruszeniu zakazu, o którym mowa w § 1.(...).

W świetle tej regulacji nie można podzielić stanowiska, jakoby wydawane przez prezesa sądu zarządzenia o zakazie wstępu dla publiczności były aktami prawa wewnętrznego niemającymi podstawy ustawowej, z zastrzeżeniem, że zarządzenia te muszą wynikać z rzeczywistej potrzeby zapewnienia bezpieczeństwa w budynkach sądowych i być proporcjonalne do skali potencjalnego zagrożenia naruszenia tego bezpieczeństwa.

W zakresie rozważenia wprowadzenia mechanizmu szybkiego reagowania komendantów wojewódzkich na szczególne zagrożenia dla spokoju i porządku w sądach objętych ich właściwością, w ramach których na zawiadomienie prezesa sądu możliwe byłoby skierowanie dodatkowej liczby funkcjonariuszy do ochrony przebiegu rozprawy lub posiedzenia, należy zaznaczyć, że zgodnie z § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 sierpnia 2007 r w sprawie szczegółowego zakresu zadań i zasad organizacji policji sądowej (Dz. U. poz. 1093) prezesi sądów okręgowych (apelacyjnych) (...) kierują do właściwego komendanta wojewódzkiego Policji lub Komendanta Stołecznego Policji wnioski i opinie dotyczące:

- 1) zagrożeń dla życia i zdrowia osób lub bezpieczeństwa i porządku publicznego w sądach i prokuraturach;
- 2) wykonywania zadań policji sądowej, o których mowa w § 3;
- 3) realizacji współdziałania, o którym mowa w § 5.

Ponadto zgodnie z § 5 ust. 2 ww. rozporządzenia sposób współdziałania policji sądowej z pracownikami sądów i prokuratur określa porozumienie zawarte

pomiędzy właściwym komendantem wojewódzkim Policji lub Komendantem Stołecznym Policji a prezesem sądu okręgowego (apelacyjnego). W drodze porozumienia ustalany jest także zasięg terytorialny oraz siedziby komórek organizacyjnych policji sądowej (vide: § 4 ust. 3 rozporządzenia).

Biorąc powyższe pod uwagę, wydaje się, że w zakresie współpracy prezesów sądów z komendantami wojewódzkimi (policja sądowa jest usytuowana w strukturze organizacyjnej komend wojewódzkich Policji i Komendy Stołecznej Policji) istnieją odpowiednie regulacje prawne umożliwiające podejmowanie przez te organy odpowiednich działań celem zapewnienia bezpieczeństwa posiedzeń sądowych.

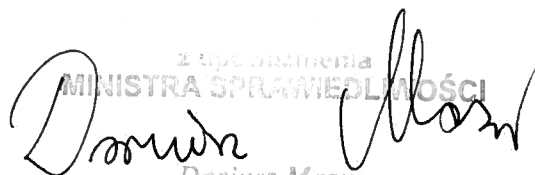
Jednocześnie należy zaznaczyć, że Ministerstwo Sprawiedliwości nie uczestniczy w prowadzeniu polityki kadrowej jednostek policji, natomiast bazując na doniesieniach o liczbie wakatów w strukturach jednostek policji wskazujących na trudną sytuację etatową, skierowanie dodatkowej liczby funkcjonariuszy tylko do ochrony przebiegu rozprawy lub posiedzenia, wydaje się zadaniem trudnym do realizacji.

Zauważyć należy, że w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 25 listopada 2024 r. w Ministerstwie Sprawiedliwości nie były prowadzone sprawy, w szczególności dotyczące sądów poznańskich, związane z ograniczeniem, przez wydanie zarządzenia przez prezesa sądu, w zakresie zakazu wstępu publiczności na posiedzenia i rozprawy sądowe i nie były rozpoznawane skargi obywateli w tym przedmiocie.

Według raportów wpływających do Biura Bezpieczeństwa, w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 2 grudnia 2024 r. zostało zgłoszonych 8 incydentów

związanych z bezpieczeństwem w sądach dotyczących zachowania publiczności na posiedzeniach i rozprawach.

Powyższe wskazuje na niewielką skalę przedstawionego problemu, przy której obowiązujące regulacje porządkowe wydają się wystarczające i - także z przyczyn wskazanych wyżej - nie zachodzi konieczność wprowadzania dodatkowego mechanizmu reagowania na zagrożenia dla spokoju i porządku w sądach.

  
Znak wodny: MINISTERSTWA  
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI  
Dariusz Mazur  
PODSEKRETARZ STANU



Ministerstwo  
Sprawiedliwości

Departament Kadr i Organizacji Sądów Powszechnych i Wojskowych

OPŁATA PÓBRKANA  
TAXE PERÇUE - POLOGNE  
Poczta Polska S.A. ID 460277/W

BIURO RZECZNIKA  
PRAW OBYWATELSKICH

WPKL. 2024-12-12

ZAL. .... NR .....



R

(00)659007734438169994



(00)659007734438169994

Poczta Polska

Opłata pobrana \_\_\_\_\_ zł \_\_\_\_\_ gr

2024

DKO-IV.054.155.2024



2606389 2024-12-06 02 POLECONA

2458193

Marcin Wiącek  
Rzecznik Praw Obywatelskich  
al. Solidarności 77  
00-090 Warszawa

2024-12-06